

Posun k normalitě?

Změny českého obchodního práva účinné od 1.1.2012

Na konci října schválil Senát obsahem významnou novelu obchodního zákoníku, rozeslanou jako sněmovní tisk č. 310 (senátní tisk č. 207), která přináší pro korporální, realitní a obchodní praxi vítané změny nechvalně proslulého § 196a obchodního zákoníku, jakož i další pozitivní změny českého obchodního práva. Bude-li zákon podepsán prezidentem, bude to znamenat podstatné zvýšení právní jistoty při kontraktaci s tuzemskými společnostmi a při jejich správě. Schválené změny, byť často právně technického charakteru, svým způsobem předcházejí chystanou rekodifikaci soukromého práva.

Transakce se spřízněnými osobami

Ustanovení § 196a ObchZ se za posledních cca 15 let stalo postrachem transakcí uzavíraných s českými obchodními společnostmi, ať již jde o transakce typu M&A, financování, či větší obchodní transakce jiného druhu. Jedním z "hitů" každé předakviziční *due diligence* je již tradičně hledání vad titulu k majetku cílové společnosti v důsledku nedodržení požadavků § 196a ObchZ. Obdobně při financování a restrukturalizaci dluhu českých společností jsou vady zajištění pro rozpor s § 196a ObchZ na vrcholu pomyslné "top 10" právních problémů, s nimiž se věřitelé i dlužníci dlouhodobě potýkají.

Přijátá novelizace přináší v obou ohledech jistou úlevu.

Obávaný odstavec 3 změněn nebyl – i nadále tak zákon drtivě většinu tuzemských kapitálových společností předepisuje znalecky oceňovat při převodech ve skupině majetek, jehož hodnota přesahuje 10 procent základního kapitálu, který u valné většiny obchodních společností není vyšší, než 200 tisíc korun. Transakční náklady na dodržení předepsaných požadavků tak sníženy nebudou, nejistota dalších vlastníků v případném řetězu převodů majetku však ano. Nový odstavec 6 se totiž snaží odkazem na § 446 ObchZ chránit vlastnický titul dalších nabyvatelů majetku, převedeného původně v rozporu s § 196a ObchZ, byl-li nabyvatel v dobré víře. Je evidentní, že nejde o zcela uspokojivé řešení právní nejistoty a rizik, která § 196a ObchZ ve vlastnických vztazích vytváří, o jistý pokrok se však nepochybně jedná.

Pokud jde o financování ve skupině, dle nového znění § 196a ObchZ může společnost poskytnout zajištění závazků spřízněným osobám, uvedeným v odstavcích 1 a 2, se souhlasem valné hromady. Byla tak odstraněna rozporuplná úprava poskytování zajištění za podmínek obvyklých v obchodním styku, a odpadá též nutnost pořizovat znalecký posudek ohledně hodnoty ručení poskytovaného za závazky spřízněné osoby (ohledně které i po nedávné judikatuře Nejvyššího soudu přetrvávala na trhu a v praxi nižších soudů nejednotnost a nejistota). Nová právní úprava však nezabavuje statutární orgán jednat s péčí řádného hospodáře.

Klíčové otázky

- Transakce se spřízněnými osobami
- "Souběh" pracovního poměru s mandátním vztahem člena statutárního orgánu
- Tzv. "white-wash" v akvizičním financování
- "Limitation clauses" – konec dvacetiletého čekání

Pro podrobnější informace o předmětu tohoto shrnutí nebo o našich službách kontaktujte:

Korporátní praxe

[David Koláček](#) +420 222 555 222

[Tomáš Doležil](#) +420 222 555 222

Nemovitostní praxe

[Emil Holub](#) +420 222 555 222

[Jiří Fiala](#) +420 222 555 222

E-maily můžete posílat na adresu ve tvaru krestnijmeno.prijmeni@cliffordchance.com

Clifford Chance, Jungmannova Plaza,
Jungmannova 24, 110 00 Prague 1,
Česká republika
www.cliffordchance.com

"Souběh" pracovního poměru s mandátním vztahem člena statutárního orgánu

V reakci na nedávnou judikaturu Nejvyššího správního soudu (již ovšem předcházela dlouhodobá judikatura Nejvyššího soudu) umožnil resp. potvrdil zákonodárce novým ustanovením § 66d ObchZ výslovně tzv. "souběh" mezi pracovním poměrem vedoucího zaměstnance a mandátním vztahem člena statutárního orgánu. Jde o racionální a pragmatické řešení, umožňující členům statutárních orgánů českých obchodních společností vykonávat v souladu s dlouholetou praxí a tradicí jejich funkce v pracovním poměru s tím, že na odpovědnostní vztahy a na rozhodování o jejich odměně se i nadále použijí obchodněprávní pravidla. Pokud jde o rozhodování o odměnách, obchodní zákoník po novele výslovně stanoví, že v akciových společnostech, v nichž je představenstvo jmenováno dozorčí radou, rozhoduje dozorčí rada rovněž o jeho odměně.

Spolu se změnou obchodního zákoníku dochází také k zásadní a dlouho očekávané změně souvisejícího daňového a pojistného režimu odměn statutárních orgánů, tedy v principu jeho sjednocení s režimem zaměstnanců. S účinností od 1. ledna 2012 totiž budou jednatelé a členové kolektivních statutárních orgánů účastni nemocenského a důchodového pojištění podle pravidel obdobných s pravidly pro účast zaměstnanců v pracovním poměru a zároveň bude zrušena daňová neuznatelnost odměn členů kolektivních statutárních orgánů.

Tzv. "white-wash" v akvizičním financování

Novela přináší i změny důležité pro akviziční financování. Především byl v § 120a ObchZ odstraněn nesrozumitelný legislativní odkaz v úpravě finanční asistence u společností s ručením omezeným. Tato změna odstraňuje významný prvek právní nejistoty u postupu, označovaného v praxi jako tzv. *white-wash*. Novela také zmírňuje schvalování poskytování finanční asistence akciovou společností její valnou hromadou tak, že nově postačí kvalifikovaná většina přítomných namísto všech akcionářů.

"Limitation clauses" – konec dvacetiletého čekání

Novela v neposlední řadě umožňuje ve vztazích podřízených obchodnímu zákoníku poprvé od roku 1992 platně se vzdát práva na náhradu škody i před tím, než došlo k porušení povinnosti, ze které škoda může vzniknout (avšak s výjimkou případů, kdy škoda byla způsobena úmyslně). Tato změna, odstraňující po dvaceti letech jednu z největších a nejodolnějších anomálií českého obchodního práva, bude mít nepochybně rozsáhlé dopady na tuzemskou kontraktační praxi v obchodní sféře, a čeští podnikatelé by si měli být nové právní flexibility vědomi, zejména v oblastech stavebnictví, dodávek velkých a drahých investičních celků, akvizičních smluv, atd.

Bude-li včas podepsána prezidentem, vstoupí novela v účinnost od 1. ledna 2012.

Účelem tohoto shrnutí není pokrýt všechny významné oblasti ani všechny jednotlivé aspekty oblastí, kterým se věnuje. Rovněž není jeho účelem poskytovat právní ani jiné poradenství.

www.cliffordchance.com

Abu Dhabi ■ Amsterdam ■ Bangkok ■ Barcelona ■ Beijing ■ Brussels ■ Bucharest ■ Dubai ■ Düsseldorf ■ Frankfurt ■ Hong Kong ■ Istanbul ■ Kyiv ■ London ■ Luxembourg ■ Madrid ■ Milan ■ Moscow ■ Munich ■ New York ■ Paris ■ Perth ■ Prague ■ Riyadh* ■ Rome ■ São Paulo ■ Shanghai ■ Singapore ■ Sydney ■ Tokyo ■ Warsaw ■ Washington, D.C.

* Na bázi smlouvy o spolupráci rovněž spolupracuje s firmou AP-Jadaan & Partners v Saúdské Arábii.

© Clifford Chance LLP, sdružení advokátů 9. listopadu 2011